Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Viite: Valiokunnan lausuntopyyntö 19.12.2018 liittyen asiaan HE 213/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi arpajaislain sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 1 luvun 3 §:n muuttamisesta
https://www.eduskunta.fi/valtiopaivaasiakirjat/HE+213/2018

Asia: Veikkauksen edunvälittäjät -verkoston lausunto

Uudistuksen yhteydessä turvattava edunsaajien rahoitus

1 Lähtökohtia

Arpajaislain muutoksen tavoitteena on tehostaa arpajaislain ja suomalaisen rahapelipolitiikan keskeisen tavoitteen eli rahapelaamisesta aiheutuvien haittojen ehkäisemistä ja vähentämistä. Tavoite on hyvä. **Pelihaittojen vähentäminen on olennaista** peliongelmaisten ja koko yhteiskunnan kannalta. Rahapelaamisesta aiheutuvat ongelmat ovat Suomessa laskeva trendi, ja tätä trendiä on syytä vahvistaa.

Yhteiskunnan nettohyödyt eivät kuitenkaan toteudu parhaalla mahdollisella tavalla, jos edellä kuvatusta seuraa yleishyödyllisten toimien[1] – Veikkauksen edunsaajien – rahoituksen vähentymiseen. Siksi **yleishyödyllisten toimien vähenevää rahoitusta on syytä täydentää esimerkiksi arpajaisveroa laskemalla.**

Valtion on syytä huolehtia rahapeliyhtiön kanavointikyvystä, eli kyvystä ohjata rahapelaaminen laillisiin kanaviin. Tämä on merkityksellistä rahapelihaittojen hillitsemisen, edunsaajien rahoituksen ja yleisen lainmukaisuuden kannoilta. Myös Euroopan komission 2013 tekemässä myönteisessä arviossa Suomen rahapelijärjestelmästä keskeisenä pidettiin kanavointivelvoitetta. Nyt etenkin digitaalisissa kanavissa pelaaminen kanavoituu kasvavissa määrin ulkomaisille yhtiöille. Tunnistautuminen on syytä toteuttaa siten, ettei se siirrä pelaamista verkkoon laittomien pelintarjoajien palveluihin.

Laittomien peliyhtiöiden mainonnan ja markkinoinnin sekä niissä pelaamisen torjumiseksi tarvitaan vaikuttava toimenpidepaketti. Laittomat palvelut ovat ongelmallisia useista syistä. Niiden yhteydessä ei ole juuri lainkaan työkaluja peliongelmien estämiseksi, ja peliriippuvaisuus on huomattavasti yleisempää verrattaessa Veikkauksen peleihin. Ne eivät myöskään tulouta voittovaroja yleishyödyllisiin toimiin.

[1] Rahapelien tuotto käytetään yleishyödyllisiin tarkoituksiin seuraavasti: 53 prosenttia urheilun ja liikuntakasvatuksen, tieteen, taiteen sekä nuorisotyön edistämiseen, 43 prosenttia terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen ja neljä prosenttia hevoskasvatuksen ja -urheilun edistämiseen.

Kaikessa arpajaislain muuttamisessa on otettava huomioon **yksinoikeusjärjestelmän säilyttäminen**. Veikkaus onnistuu Euroopan laajuisesti verrattaessa erinomaisesti sekä pelihaittojen hillitsemisessä että rahoituksen tulouttamisessa yleishyödyllisiin tarkoituksiin.

2 Osallistaminen

Jatkossa on syytä, että kaikki osalliset - edunsaajat, valtio ja Veikkaus keskeisinä - ovat mukana valmistelemassa tunnistautuvaan pelaamiseen siirtymistä. Tarkemmat säännökset tulee antaa valtioneuvoston asetuksella laajapohjaisen valmistelun ja vaikutusarviointien jälkeen. Lainsäädäntövalmistelussa on syytä laskea tarkasti vaikutukset edunsaajille ja sitä kautta yhteiskuntaan.

Edunsaajat kannattaa ottaa osalliseksi valmisteluun huomattavasti nyt toteutunutta aikaisemmassa vaiheessa. Siten lainsäädännön vaikutuksia voidaan ennakoida laaja-alaisesti yhteiskuntaa koskien. Valmistelun kapea-alaisuus näkyy esimerkiksi siten, että vaikutukset edunsaajien rahoitukseen tulevat esille hyvin ylimalkaisesti, lakiesityksessä viitataan 17-170 miljoonan euron rahoituksen alenemiseen.

3 Rahoituksen nykytason turvaaminen

Pelihaittoja vähentäessä ei ole syytä vähentää hyötyjä, jotka koituvat yleishyödyllisestä toiminnasta. Lakiuudistuksesta aiheutuen edunsaajien rahapelirahoitus laskee 17-170 miljoonalla. Tietyn, ennalta tuntemattoman ajan jälkeen Veikkauksen tuotot voivat palautua takaisin alkuperäiselle tasolleen, ja siten edunsaajien rahoitus voi palautua. Tähän kuluvan ajan edunsaajien rahoitus on turvattava sillä ajalla, joka kestää rahoituksen palautumiseen sille ostovoimakorjatulle tasolle, joka vallitsi ennen tunnistautuvaan pelaamiseen siirtymistä.

Turvaaminen voidaan toteuttaa laskemalla arpajaisveroprosenttia. Arpajaisveron (12 %) tuotto nyt on noin 200 miljoonaa vuodessa. Toisin sanoen veron tuotto on suurempi kuin korkein lakiesityksessä arvioitu haittavaikutus (170 miljoonaa) edunsaajien rahoitukseen. Toimialakohtaisesti voi olla hyödyllistä pohtia myös tiettyjen rahoituskohteiden siirtämistä yleiskatteelliseen budjettiin. korvataan

4 Asteittaisuus

On ensisijaisen tärkeää, että Suomessa kokeillaan pelaamisen hallinnan ratkaisuja, niitä mitataan ja edetään vain niillä toimilla, jotka vaikuttavat tavoitteisiin pääsemiseksi. Veikkauksen teettämien tutkimusten perusteella verkkokanavassa joulukuussa 2017 käyttöön otettu pelirajoituskokonaisuus on vaikuttanut ainakin tilapäisesti myönteisesti peliongelmaisten määrään. Parempia keinoja peliongelmien hillitsemiseksi on vaikeaa varmuudella osoittaa, sillä mistään päin maailmaa ei löydy tuloksia onnistuneista toimenpiteistä. Asteittain toimien prosessissa vältetään toimet, jotka eivät vähennä pelihaittoja mutta vähentävät pelikatetta. Hallituksen esitys mahdollistaa rajoitusten asteittaisen käyttöönoton.

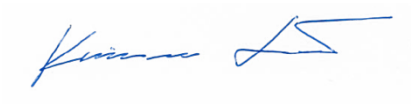
Lain olisi perusteltua tulla voimaan vuonna 2023. Näin annettaisiin peliyhtiölle mahdollisuus toteuttaa tunnistautuminen huolellisesti, siten, että kanavointi lailliseen pelaamiseen pysyy mahdollisimman korkeana. Näin myös yleishyödyllisten toimijoiden rahoituksen menetykset ovat mahdollisimman pieniä.

Edellä olevan perusteella esitämme, että

rahapelihaittojen vähentämiseksi eduskunta hyväksyy arpajaislain muutosesityksen siten, että muutoksen yhteydessä turvataan yleishyödyllisten toimien rahoitus. Rahoitus turvataan ensisijaisesti arpajaisveroa laskemalla tai muilla toimilla. Tunnistautuvaan pelaamiseen siirrytään asteittain ja laki tulee voimaan 2023. Hallitus valmistelee laittoman pelaamisen hillitsemiseksi toimenpidepaketin. Lisäksi jatkossa otetaan osalliseksi säädösvalmistelua yleishyödyllisten, rahapelirahoitteisten toimijoiden edustajat.

Helsingissä 9.1.2019

Veikkauksen edunvälittäjät -verkosto

Kimmo Levä
Puheenjohtaja

VEIKKAUKSEN EDUNVÄLITTÄJÄT - Suomen elokuvasäätiö SES - Olympiakomitea - Suomen Nuorisoyhteistyö Allianssi - Suomen Teatterit - Finland Festivals – Suomen Museoliitto - Suomen Sinfoniaorkesterit - Suomen Akatemia - Suomen Kansallisooppera - Taiteen edistämiskeskus - Tieteellisten Seurain Valtuuskunta - SOSTE – Suomen Hippos – Kulttuurin ja taiteen keskusjärjestö KULTA